

Látky

Vypracovala: Mgr. Jitka Šťastná

Látka je surovina nebo materiál.

Z látek jsou vyrobena nebo vytvořena tělesa.

Látky se liší svými vlastnostmi - barvou
- skupenstvím
- vůní či zápachem

V chemii zkoumáme vlastnosti látek a rozdělujeme látky do dvou skupin:

- a) chemické látky: prvky a sloučeniny
- b) směsi

Prvek

Prvek je látka složená z atomů stejného druhu, tedy stejného protonového čísla.

Každý prvek má svůj název a svoji značku. U značky prvku je zapsané protonové číslo, které vyjadřuje počet protonů a elektronů v každém atomu.

Prvky jsou uspořádány do Tabulky periodického systému prvků (PSP).

např. fosfor – ^{15}P

Další příklady: síra – ^{16}S
helium – ^2He
vodík – ^1H

Sloučenina

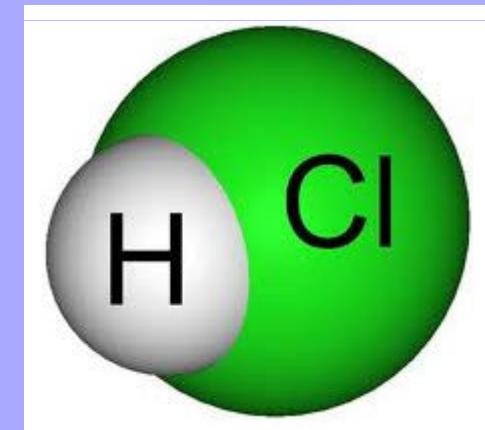
Sloučenina je látka složená z různých prvků.
Každá sloučenina se zapisuje chemickým vzorcem.

např. voda - H_2O

vodík

kyslík

Další příklady: oxid uhličitý – CO_2 ,
kyselina chlorovodíková - HCl

Směs

Směs je látka složená ze dvou a více složek.

Složka směsi je prvek nebo sloučenina.

např.

- žula je směs složená ze tří složek – živce, křemene a slídy
- zeleninový salát je směs vícesložková – paprika, rajče, okurek, salát, olivy, zálivka

Otázky

- 1) Co je to látka?
- 2) Čím se od sebe látky liší?
- 3) Co je prvek?
- 4) Co je sloučenina?
- 5) Co je směs?

Zdroje:

datum: 17. 11. 2011

- obrázek č. 1:
[http://www.google.cz/imgres?q=s%C3%ADl&hl=cs&gbv=2&biw=1680&ampbih=898&tbs=isch&tbnid=ijM4N6bnd-4PM:&imgrefurl=http://endy999.blog.cz/0910/sira&docid=7QkrrW4rQgTriM&imgurl](http://www.google.cz/imgres?q=s%C3%ADl&hl=cs&gbv=2&biw=1680&bih=898&tbs=isch&tbnid=ijM4N6bnd-4PM:&imgrefurl=http://endy999.blog.cz/0910/sira&docid=7QkrrW4rQgTriM&imgurl)
- obrázek č. 2:
[http://www.google.cz/imgres?q=zlato&hl=cs&gbv=2&biw=1680&ampbih=898&tbs=isch&tbnid=4Nyqc6KWEExv4QM:&imgrefurl=http://www.globaladvisers.cz/produkty/zlato&docid=BwJedJ56UTyXMM&imgurl](http://www.google.cz/imgres?q=zlato&hl=cs&gbv=2&biw=1680&bih=898&tbs=isch&tbnid=4Nyqc6KWEExv4QM:&imgrefurl=http://www.globaladvisers.cz/produkty/zlato&docid=BwJedJ56UTyXMM&imgurl)
- obrázek č. 3:
[http://www.google.cz/imgres?q=skalice+modr%C3%A1&hl=cs&gbv=2&biw=1680&ampbih=898&tbs=isch&tbnid=kQJ-dQVLpI9PsM:&imgrefurl=http://www.velebil.net/clanky/pestovani-krystalu/modra-skalice&docid=KOAemkP0mlHsDM&imgurl](http://www.google.cz/imgres?q=skalice+modr%C3%A1&hl=cs&gbv=2&biw=1680&bih=898&tbs=isch&tbnid=kQJ-dQVLpI9PsM:&imgrefurl=http://www.velebil.net/clanky/pestovani-krystalu/modra-skalice&docid=KOAemkP0mlHsDM&imgurl)
- obrázek č. 4:
[http://www.google.cz/imgres?q=fosfor&hl=cs&biw=1680&ampbih=898&gbv=2&tbs=isch&tbnid=aF5lcNYIWUKDZM:&imgrefurl=http://www.mladychemik.estranky.cz/fotoalbum/zakladni-chemie/oxidy_hydroxidy_kyseliny-asoli/fosfor.jpg.html&docid=Qd56n-UVSkWVEM&imgurl](http://www.google.cz/imgres?q=fosfor&hl=cs&biw=1680&bih=898&gbv=2&tbs=isch&tbnid=aF5lcNYIWUKDZM:&imgrefurl=http://www.mladychemik.estranky.cz/fotoalbum/zakladni-chemie/oxidy_hydroxidy_kyseliny-asoli/fosfor.jpg.html&docid=Qd56n-UVSkWVEM&imgurl)
- obrázek č. 5:
[http://www.google.cz/imgres?q=voda&hl=cs&gbv=2&biw=1680&ampbih=898&tbs=isch&tbnid=RrM2Mck72s1idM:&imgrefurl=http://www.minisvetskolka.cz/rs/aktuality/voda-vodenka.html&docid=NO9gob5yCwzgMM&imgurl](http://www.google.cz/imgres?q=voda&hl=cs&gbv=2&biw=1680&bih=898&tbs=isch&tbnid=RrM2Mck72s1idM:&imgrefurl=http://www.minisvetskolka.cz/rs/aktuality/voda-vodenka.html&docid=NO9gob5yCwzgMM&imgurl)
- obrázek č. 6:
[http://www.google.cz/imgres?q=kyselina+chlorovod%C3%ADkov%C3%A1&hl=cs&gbv=2&biw=1680&ampbih=898&tbs=isch&tbnid=Vuv2k_YmlOTDuM:&imgrefurl=http://oko.yin.cz/1/kyselina-chlorovodikova/&docid=1rrBAIkhFImJwM&imgurl](http://www.google.cz/imgres?q=kyselina+chlorovod%C3%ADkov%C3%A1&hl=cs&gbv=2&biw=1680&bih=898&tbs=isch&tbnid=Vuv2k_YmlOTDuM:&imgrefurl=http://oko.yin.cz/1/kyselina-chlorovodikova/&docid=1rrBAIkhFImJwM&imgurl)

- obrázek č. 7:
http://www.google.cz/imgres?q=kyselina+chlorovod%C3%ADkov%C3%A1&hl=cs&gbv=2&biw=1680&bih=898&tbo=isch&tbnid=ni_K0XEtt2qTuM:&imgrefurl=http://www rtc cz/kyselina-chlorovodikova-solna-31-1litr.html&docid=BSM5XRF1brxCtM&imgurl
- obrázek č. 8:
http://www.google.cz/imgres?q=%C5%BEula&hl=cs&gbv=2&biw=1680&bih=898&tbo=isch&tbnid=G4EBzs84vjRqQM:&imgrefurl=http://www.norman-cz.cz/stone_detail.php%3Fcat%3D2A%26subcat%3D5&docid=OcyERUQUU9GrTM&imgurl
- obrázek č. 9:
<http://www.google.cz/imgres?q=zeleninov%C3%BD+s%C3%A1lat&hl=cs&gbv=2&biw=1680&bih=898&tbo=isch&tbnid=rqCcTTTdSC9PHM:&imgrefurl=http://prozeny.blesk.cz/clanek/pro-zeny-zdravi-a-hubnuti-hubnuti-dieta/113127/velka-jarni-15denni-dieta.html&docid=PtYzFCFvMuQfSM&imgurl>
- Základy chemie pro 2. stupeň základní školy, nižší ročníky víceletých gymnázií a střední školy – Pavel Beneš, Václav Pumpr, Jiří Banýr, nakl. Fortuna, 1999